

Đề bài

*Qua lời kể của
Lang Liêu, em hãy kể
sáng tạo truyện*

*Bánh chưng,
bánh giầy*

Bài làm 1

Hôm nay, nhân ngày Tết đến xuân sang, nơi nơi đón mừng năm mới, ta cũng rảnh rỗi công việc triều đình. Các cháu của ta lại xoắn xuýt bên ông nội và muốn ta kể chuyện vì sao mọi người lại làm bánh chưng bánh giầy ngày Tết.

Ta là Lang Liêu, vốn là con trai thứ mười tám của vua Hùng. Gia đình ta rất nghèo. Vì mẹ mất sớm, nên một mình lủi thủi với ruộng vườn để làm ra hạt lúa củ khoai nuôi thân. So với các lang, ta là kẻ ít được sự yêu chiều của vua cha. Cũng nhờ siêng năng, cần cù mà ta luôn gặp may mắn hạnh phúc trong cuộc đời.

Số là, một hôm cha ta gọi tất cả các con vào triều để chiều, cha nói rằng lâu nay người thấy không được khỏe, có thể cái chết đến ngày một ngày hai, nên người có ý định truyền ngôi báu. Vua cha phán rằng:

– Tới ngày lễ Tiên vương, ai làm vừa ý ta thì ta sẽ truyền cho người ấy ngôi báu để tiếp tục xứng đáng sự nghiệp của tiền nhân.

Những người anh em của ta mặt mày hồng hào, quần áo sang trọng, hớn hờ ra về. Còn ta, với bộ quần áo bạc phếch mưa nắng, quê kệch trở về nhà trong nỗi buồn và những ý nghĩ rối như tơ. Biết làm sao đây khi trong tay chỉ có cái cày, mảnh ruộng và các thứ tầm thường của con nhà nông? Ta nhìn những cái vựa chứa lúa vàng óng, nhìn những bó hành củ và mấy miếng thịt heo ướp muối treo trên bếp mà lắc đầu chán nản. Ta không nghĩ tới và cũng không dám nghĩ tới ngôi báu của vua cha, nhưng ta chỉ sợ phụ lòng cha già, phụ lòng các đấng Tiên vương mà ta kính quý.

Trong lúc các lang lên rừng xuống biển tìm của ngon vật lạ thì ta trần trọc suốt đêm này qua đêm khác. Một hôm ta thiếp đi thì thấy thần hiện lên báo mộng. Thần nói với ta là lấy chính những sản phẩm mà mình làm ra để làm bánh. Thần bày cho làm hai thứ, một loại hình vuông và một loại hình tròn, bên ngoài là gạo nếp và bên trong là đậu xanh, thịt heo, hành...

Đến ngày lễ, giữa khói nhang thơm lừng trên bàn thờ của các đấng Tiên vương là cơ man những sơn hào hải vị, những nem công chả phụng. Toàn là những món quý hiếm mà chỉ vua chúa mới có thể thưởng thức.

Vua cha nếm tất cả các món với thái độ điềm tĩnh, nhưng đến cái mâm gỗ sơn son của ta thì người cầm từng chiếc bánh lên và suy nghĩ rất lâu. Rồi người tươi tỉnh mặt mày gọi các quần thần lại chia cho mỗi người mỗi miếng. Ai cũng tấm tắc khen ngon. Vua cha của ta nói:

– Lang Liêu quả là một người con có hiếu. Nó làm cái bánh tròn này là muốn tượng trưng cho Trời, cái bánh hình vuông này là tượng trưng cho Đất. Các thứ thịt mỡ, đậu xanh, lá dong và nếp gạo đều là sản phẩm của Đất Trời. Lá dong bọc ngoài còn muốn nói đến sự đùm bọc, chắc nó nghĩ đến cái bọc trăm trứng kì diệu mà ông bà tổ tiên của chúng ta đã sinh ra... Lang

Liêu thật xứng đáng cho ta chọn để đẹp lòng các Tiên vương. À, ta cũng đặt tên hai loại bánh này là bánh chưng và bánh giầy đó!

Ta đã nói với các cháu về sự lên ngôi của ta như thế. Đứa cháu đích tôn của ta đã nói với những đứa khác rằng:

– Các em hãy noi gương ông nội. Ông lên ngôi không phải vì xuất thân từ một lang sung sướng mà từ một nông dân chăm chỉ làm lụng. Tuy ông nghèo nhưng tình cảm hiếu thảo với vua cha và các Tiên vương thì thật là đáng quý. Chúng ta phải theo gương ông, không phải ý thể con cháu nhà vua mà quên lao động, quên sống sao cho có đạo đức.

– Vậy là kể từ đạo đó, Tết nào trong nhân dân cũng làm bánh chưng bánh giầy hả ông? – Một người cháu hỏi ta.

Ta nghiêm trang nói với các cháu của ta rằng:

– Đúng vậy, kể từ hôm lên ngôi ta đã truyền trong dân gian tục lệ ấy.

Bài làm 2

Tết năm nào nhà em cũng tự gói và nấu bánh chưng. Dù bận rộn đến đâu, cũng không đổi lệ đó, bởi nó đem lại một không khí rộn ràng, bận bịu của ngày Tết. Năm ấy, đêm 29 tháng Chạp, em cùng mấy đứa bạn thức canh nồi bánh chưng. Đêm đã khuya, mọi vật đều chìm vào im lặng, chỉ còn nghe thấy tiếng nồi bánh chưng sôi đều, củ cháy đượm, thỉnh thoảng vang lên tiếng nổ nhỏ lép lép. Em ngồi nhìn bếp lửa đỏ hồng, thả hồn theo những đốm sao bay.

Bỗng một tiếng nói rất lạ vang lên sau lưng:

– Chà, vất vả quá nhỉ?

Quay lại nhìn, một chàng trai trẻ trạc ngoài hai mươi, tóc búi củ hành, ăn mặc sang trọng nhưng xưa cũ, chân đi guốc tre, nhìn em mỉm cười. Em tỏ ý ngạc nhiên, định hỏi “Anh là ai?”, thì chàng đã tự giới thiệu:

– Ta là Lang Liêu, người làm ra bánh chưng cổ truyền, đi tìm hiểu dân tình ngày nay còn nấu bánh chưng cúng giỗ ngày Tết nữa không?

Em chớp mắt, hỏi:

– Lang Liêu nào? Lang Liêu thời vua Hùng phải không?

Chàng tươi cười:

– Đúng đó! Chú em còn nhớ tên ta giỏi quá!

Nói rồi, chàng thân mật ngồi xuống cạnh em, trên chiếc ghế con bằng nhựa. Em lấy làm lạ, thời vua Hùng cách đây đã mấy nghìn năm, sao Lang Liêu còn sống mà đến được đây nhỉ, chưa suy nghĩ xong thì chàng lại nói:

– Ta vừa ở chỗ các vua Hùng đến đây. Nghe nói dân tình ngày nay việc nhiều, thời gian ít, lại thêm có nhiều công nghệ mới làm ra các thức ăn liền. Ta sợ bánh chưng không có người làm, bàn thờ gia tiên vắng vẻ, nên mới đi

xem xét. Thấy nhà chú em đang nấu, ta vui quá mới ghé xuống thăm. Thế nào, chú em vẫn thích bánh chưng chứ?

Em bối rối quá. Đích thực là Lang Liêu thời Hùng Vương nói rồi!

– Thưa ngài, thích lắm ạ! Cháu có thể ăn liền mấy ngày tết không biết chán ạ! – Đúng lắm! Lang Liêu tiếp lời – Trên này không có gì quý bằng gạo nuôi sống người. Sơn hào hải vị dù ngon mấy, ăn mãi rồi cũng chán. Duy chỉ có gạo tẻ là ăn mãi không chán mà thôi! Có đúng thế không?

– Thưa ngài đúng lắm! Nhân ngài đến, xin cho cháu hỏi: Làm sao mà ngài nghĩ ra được thứ bánh ngon thế? Người ta bảo do ngài nghèo không có điều kiện nên mới nghĩ ra bánh chưng phải không?

Lang Liêu chau mày, nghĩ ngợi, rồi bảo:

– Sự thực ta có nghèo hơn các anh ta, nhưng không phải chỉ vì nghèo đâu. Ta nghèo tiền của thật, nhưng giàu lòng với thóc gạo. Nhiều người chuộng lạ, bỏ quên, tham xa, bỏ gần, mà không biết biến cái quên thành cái lạ, cái ngon, lại có ý nghĩa nữa.

Thấy Lang Liêu tỏ ra cười mở, dễ gần, em mới đánh bạo hỏi thêm:

– Thấy sách chép rằng, bánh này cũng không phải do ngài nghĩ ra mà do thần mách bảo?

Lang Liêu hơi đỏ mặt:

– Nhưng ta cũng phải suy nghĩ lao tâm khổ trí, quên ăn mất ngủ suốt cả nửa năm trời, rồi thần mới mách cho. Chứ những kẻ lười biếng, động một tí là vung tiền ra mua, cho gia nhân đi tìm kiếm, thì thần có giúp gì đâu!

Đúng thật! Em nghĩ thầm, đang định hỏi thêm câu nữa, thì bỗng có ai nói to:

– Thêm nước vào đi, nước cạn hết rồi!

Thì ra là một giấc mơ.

Nhìn nồi bánh chưng bốc hơi thơm phức, em lại nghĩ đến Lang Liêu. Tại em còn văng vẳng lời trò chuyện vừa rồi. Em nghĩ Lang Liêu sâu sắc thật. Phải có tình cảm sâu nặng với sản vật nước nhà mới tạo ra được món ăn có giá trị lâu dài như thế chứ!